

שיעור חזרה לקבוצה 01

אינפי 1, מספר קורס 88-132

31.1.2013

המבחן יהיה בנוי מ6 שאלות, כל שאלה 18 נקודות, כך שיהיה אפשר לקבל 108. השאלות יהיו חישוב (התכנסות) וחלק מהשאלות יהיו הוכחות של דברים לא מסובכים מדי. המבחן יהווה בדיקה להאם אנו יודעים באיזה מבחן להשתמש.

טיפ למבחן: כשמגיעים לתרגיל קודם לנסות להבין אותו, ורק אז להתחיל לפתור. הבנת התרגיל זה חצי תשובה.

נעבור על כל החומר מההתחלה:

1. עברנו על המספרים הממשיים, בסיסי וברור.
2. דיברנו על חסמים, צריך לדעת תנאי של חסם מלעיל ומלרע.
3. סדרות:
  - צריך לדעת גבול של סדרה מונוטונית. חשוב לדעת שתמיד יש גבול לסדרה מונוטונית, אבל לפעמים הוא אינסוף, אז אומרים שהיא לא חסומה.
  - כל תת סדרה מתכנסת לגבול של סדרה מקורית
  - תנאי קושי להתכנסות סדרה. התנאי הוא $\forall \varepsilon > 0 \exists \bar{n} \forall n, m \geq \bar{n} : |x_n - x_m| < \varepsilon$ עבור $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$
  - גבול עליון ותחתון: נגדיר $L_n := \sup\{x_n, x_{n+1}, \dots\}$ וגם $l_n := \inf\{x_n, x_{n+1}, \dots\}$ ולכן L_n יורדת מונוטונית ו l_n עולה מונוטונית. גם כן הגדרנו $\liminf_{n \rightarrow \infty} x_n = \lim_{n \rightarrow \infty} l_n$ ו $\limsup_{n \rightarrow \infty} x_n = \lim_{n \rightarrow \infty} L_n$.
  - ובאופן דומה $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \lim_{n \rightarrow \infty} l_n = \lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \lim_{n \rightarrow \infty} L_n$
  - הוכחנו שמתקיים המשפט $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = L \Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \lim_{n \rightarrow \infty} L_n = L$

שאלה של סטודנט: אי שוויון הממוצעים $\sqrt[n]{x_1 x_2 x_3 \dots x_n} \leq \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n}{n}$

הוכחה: נבחר $f(x) = e^x$, וידוע כי $f''(x) = e^x > 0$ ועל כן היא קמורה.

ע"פ אי שוויון ינסן נקבל $f(\lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \dots + \lambda_n x_n) \leq \lambda_1 f(x_1) + \dots + \lambda_n f(x_n)$ וגם $\lambda_i \geq 0$ קיבלנו שמתקיים $f\left(\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}\right) \leq \frac{f(x_1) + \dots + f(x_n)}{n}$ אם נרצה להוכיח כעת עבור $\sqrt[n]{a_1 a_2 a_3 \dots a_n} \leq \frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n}{n}$ נצטרך להציב את $x_i = \ln a_i$ והוכחנו כבר כי $e^{\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}} \leq \frac{e^{x_1} + e^{x_2} + \dots + e^{x_n}}{n}$, אם נציב נקבל בדיוק את הרצוי.

שאלה של סטודנט: האם הטור $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \ln \frac{1+(1+2+3+\dots+n)}{1+2+3+\dots+n}$ מתכנס/מתכנס בהחלט/מתבדר?

פתרון: $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \ln \frac{1+(1+2+3+\dots+n)}{1+2+3+\dots+n} = \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \ln \frac{1+\frac{n(n+1)}{2}}{\frac{n(n+1)}{2}} = \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \ln \left(1 + \frac{2}{n(n+1)}\right)$

דריכלה, או על פי לייבניץ שהוא בעצם מקרה פרטי של דרכילה, אם הטור מתכנס. ידוע כי $\ln\left(1 + \frac{2}{n(n+1)}\right) \sim \frac{2}{n(n+1)} \sim \frac{2}{n^2}$ והראנו שהוא מתכנס בהחלט, ולכן גם מתכנס.

שאלה של סטודנט: חשב את $\sqrt[3]{29}$. ברמת דיוק של 10^{-3} .

פתרון: נשתמש בנוסחת טיילור. נרשום את המספר כך $\sqrt[3]{27+2} = 3 \cdot \sqrt[3]{1 + \frac{2}{27}}$

ידוע כי $(1+x)^\alpha = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{\alpha(\alpha-1)(\alpha-2)(\alpha-3)\dots(\alpha-n+1)}{n!} x^n$. אנחנו רוצים לבדוק עבור $\varepsilon = 10^{-3}$.

נסמן $r_n + x^k = \sum_{k=0}^n \frac{\alpha(\alpha-1)(\alpha-2)\dots(\alpha-k+1)}{k!} x^k + r_n$ עבור $(1+x)^\alpha = \sum_{k=0}^n \frac{\alpha(\alpha-1)(\alpha-2)\dots(\alpha-k+1)}{k!} x^k + r_n$ נציב כדי לקבל את הביטוי $f^{(n+1)} = \alpha(\alpha-1)(\alpha-2)\dots(\alpha-n)(1+x)^{\alpha-(n+1)}$ ונקבל $r_n = \frac{\frac{1}{3}(\frac{1}{3}-1)\dots(\frac{1}{3}-n)}{(n+1)!(1+c)^{n+1-\alpha}} x^{n+1}$ עבור $x = \frac{2}{27}$ נציב הכל על מנת לקבל $|r_n| < \frac{1}{1000}$ וזה מתקיים ב- $n=2$ וקיבלנו כי הקירוב הוא $3 + \frac{2}{27}$.

תרגיל של פרופסור אגרנובסקי: $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin(nx)}{n^\alpha}$

פתרון: קודם כל נקביל את x לתחום $0 < x < \pi$.

עבור $\alpha > 1$ מתקיים ע"פ מבחן ההשוואה כי הוא מתכנס בהחלט כי $\frac{\sin(nx)}{n^\alpha} \leq \frac{1}{n^\alpha}$.

עבור $0 < \alpha < 1$ מספיק להוכיח כי $\frac{1}{n^\alpha}$ יורדת מונוטונית לאפס. כי ברור ש $\sin(nx)$ תמיד חסום, ואז ע"פ מבחן דריכלה נקבל את התכנסות הטור.

הוכחנו את המשך התרגיל בהרצאה 11.

תרגיל של פרופסור אגרנובסקי: $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\left(n + \frac{1}{2} \right) \ln \left(1 + \frac{1}{n} \right) - 1 \right)$ וידוע כי $\ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + o(x^2)$, $x \rightarrow 0$

עבור $\ln \left(1 + \frac{1}{n} \right) = \frac{1}{n} - \frac{1}{2n^2} + o \left(\frac{1}{n^2} \right)$ נציב כדי לקבל $\left(n + \frac{1}{2} \right) \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{2n^2} + o \left(\frac{1}{n^2} \right) \right) - 1$ נכפיל

בהתאם ונקבל $a_n = -\frac{1}{4n^2} + o \left(\frac{1}{n^2} \right)$ כך $1 + \frac{1}{2n} - \frac{1}{2n} - \frac{1}{4n^2} + o \left(\frac{1}{n^2} \right) - 1 = -\frac{1}{4n^2} + o \left(\frac{1}{n^2} \right)$.

שאלה של סטודנט: חישוב נגזרת של $\arctan x$.

פתרון: $\arctan x$ היא פונקציה הפוכה של $\tan x$. ז"א $\frac{1}{1+y^2} = \frac{1}{1+\tan^2 x} = \frac{1}{\cos^2 x} = \frac{1}{(\tan x)'} = (\arctan x)'$.

לדאוג לנסח נכון את ההוכחות ולא לחסוף בנימוקים, כל עוד הם מנוסחים מתמטית ולא בצורת סיפור.

מותר להביא מחשבון, לא גרפי.

בהצלחה!